

Directiebeoordeling 2015 en CO₂ Reductiebeleid 2016

1 INLEIDING

Ons bedrijf wil concreet en aantoonbaar maken dat we ons inspannen om CO₂ te reduceren. Daarvoor hebben wij de directiebeoordeling uitgevoerd en het reductiebeleid opgesteld.

2 HET CO₂ REDUCTIE BELEID VAN ONS BEDRIJF

Kwaliteit, arbeidsomstandigheden en milieu behoren tot basiselementen van Gebr. Min Holding B.V. Dit houdt in dat wordt gestreefd naar een continue verbetering van de werkomstandigheden en werkmethoden, waarbij ongevallen, letsel, ziekte en materiele en milieuschade zoveel mogelijk wordt voorkomen. Vanuit deze visie streven wij ook naar een reductie van de CO₂ emissie. Dit wordt ook uitgedragen d.m.v. de directieverklaring.

2.1 Energiestromen

Energiestromen zijn alle 'stromen' binnen ons bedrijf die CO₂ uitstoot met zich meebrengen. Onze energiestromen worden jaarlijks geïnventariseerd en gerapporteerd middels de **3.A.1 emissie inventaris scope 1&2 conform ISO 14064-1**.

2.2 Initiële doelstellingen Scope 1 en 2

Wij hebben in 2012 de volgende reductiedoelstellingen opgesteld. Deze doelstellingen hebben betrekking op scope 1 en scope 2 van de CO₂ footprint. De scope 1 emissies ofwel de directe emissies hebben betrekking op het gasverbruik om de gebouwen te verwarmen en het brandstofverbruik van ons eigen wagenpark/materiaal/materieel. De scope 2 emissies ofwel de indirecte emissies hebben betrekking op het elektriciteitsverbruik.

Scope 1 doelstelling	Scope 2 doelstelling	Scope 1 & 2
3 % CO ₂ reductie in 2020 ten opzichte van 2012	96 % CO ₂ reductie in 2020 ten opzichte van 2012	TOTAAL 5 % CO ₂ reductie in 2020 ten opzichte van 2012

Conform de eisen zijn onze kwantitatieve reductiedoelstelling uitgedrukt in een absoluut getal of percentage ten opzichte van een referentiejaar en binnen een vastgestelde tijdstermijn.

Reductie doelstelling:

Scope 1: 3% x 606,3 = 18

Scope 2: 96% x 14,8 = 14

Totale reductie : 5% in 2020, ofwel 32 ton, bij gelijkblijvende productiviteit.

3. DIRECTIEBEOORDELING 2015

Elk jaar zal de werkelijke situatie worden getoetst met de verwachte situatie. Dit wordt gerapporteerd in de energiebeoordeling en het interne auditverslag. Wanneer afwijkingen worden geconstateerd geeft die rapportage aan welke corrigerende maatregelen worden getroffen. De directie wordt te allen tijde op de hoogte gebracht van de rapportage tijdens het managementoverleg. Tijdens dit overleg kunnen ook de doelstellingen worden bijgesteld. De directiebeoordeling is mede gebaseerd op inzicht uit de uitgevoerde energiebesparings onderzoeken:

- 2.A.3 Energiebeoordeling
- Intern auditverslag CO₂ reductie
- brainstorm/ overleg tussen directie en bedrijfsleiding tijdens management overleggen.
- De maatregelenlijst versie 1.0 d.d. 7-10-2015

Op basis van deze documenten kan worden geconcludeerd dat de CO₂ prestatieladder doeltreffend en effectief is met betrekking tot:

- Het verkrijgen van inzicht, het inzicht is door de verzameling van data in 2015 toegenomen
- Het behalen van reductie, dit kan verder worden verbeterd, zie hiervoor de maatregelen in par. 4.
- Transparantie door middel van communicatie over de doelstellingen en resultaten
- Het nadenken over- en participeren in initiatieven in de markt.

De toename van CO₂ emissie in 2015 t.o.v. 2014 is toe te schrijven aan Scope 1:

- Wijziging van conversiefactoren (19 ton)
- Correctie verwarming werkplaats (27,4 ton)
- Toename verbruik diesel brandstof voor vrachtauto's en materieel (20,6 ton)
- Overige (10 ton)

Uit bovengenoemde documenten blijkt dat het verbruik van diesel verreweg het grootste aandeel heeft in de CO₂ uitstoot van Gebr. Min Holding B.V. De eerder gecommuniceerde (absolute) reductiedoelstelling wordt niet gehaald. Dit is een gevolg van toegenomen productiviteit in 2014 en 2015 ten opzichte van het basisjaar 2012.

De CO₂ reductiedoelstelling is om deze reden verlegd naar het terugbrengen van de CO₂ emissie per machine, gerelateerd aan het aantal draai-uren. Voor de vrachtauto's is de doelstelling om de CO₂ emissie per gereden kilometer terug te brengen.

De Scope 1 doelstelling is het bereiken van 2% reductie per machine/vrachtauto in 2020 ten opzichte van 2014 per draaiuur/kilometer.

Naast deze meetbare doelstelling wordt naar een zo groot mogelijke CO₂ reductie gestreefd door het aantal transportbewegingen en draai-uren te beperken.

Continue verbetering wordt nagestreefd door het 2-jaarlijks vaststellen van het verbruik per (grote) machine en vrachtauto. Er zal voldoende tijd en middelen worden vrijgemaakt om de doelstellingen te bereiken. Hierbij kan worden gedacht aan:

- Het opstellen en monitoren van verbruikscijfers
- Het opstellen van data sheets per (grote) machine en vrachtauto
- Het onderzoeken en testen van het brandstofgebruik bij investeringen
- Het bespreken van de voortgang van de doelstellingen
- Het opstellen van nieuwsbrieven en communicatie tijdens verschillende overleggen

4. MAATREGELN 2016

De maatregelen om CO₂ reductie te beperken zullen zich voornamelijk richten op het beperken van het brandstofverbruik. De maatregelen zijn mede genomen naar aanleiding van de maatregelenlijst. In onderstaand overzicht worden de maatregelen benoemd om de in paragraaf 3 benoemde doelstellingen te realiseren.

Overzicht maatregelen en toetsing aan de maatregelenlijst van SKAO

Van de maatregelenlijst versie 1.0 d.d. 7-10-2015 zijn of worden de volgende maatregelen genomen (zie bijlage):

Gebouwen

De energiemaatregelen voor gebouwen (o.a. groene stroom/Bergen Energie) worden genomen als er meer duidelijkheid komt over de mogelijke verhuizing. Hierover komt in 2016 meer duidelijkheid, afhankelijk van doorlooptijd van procedures.

Mobiliteit

Beleid t.a.v. aanschaf van nieuwe personenauto's is vooruitstrevend (gemiddelde uitstoot tussen 110 en 95 gr/km)

Stimuleren zuinig rijden d.m.v. monitoring is standaard (jaarlijkse terugkoppeling)

Stimuleren elektrisch rijden is ambitieus: Bij elk vast kantoor is een laadpunt. Bovendien kan bij de bouwkeet worden opgeladen.

Onderaannemers

Reisafstand weegt mee in de selectieprocedure (onder andere voor straatmakers, inhuur mobiele werktuigen, aanbrengen markeringen en aanbrengen putranden). Deze doelstelling is vooruitstrevend.

Bouwmaterieel

Monitoring van brandstofverbruik voor minstens 75% van het aantal mobiele werktuigen. Deze doelstelling is ambitieus. Het in kaart brengen van gedifferentieerd gebruik diesel en indien dit relevant is koppelen aan de inzet en of de draaiuren. Hierdoor beter inzicht verkrijgen in de grootste verbruikers en het bewustzijn van het verbruik vergroten. Uitvoering van deze maatregel vanaf 2015 voor mobiele werktuigen. De kwaliteitsmanager is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze maatregel. Het resultaat is een periodiek overzicht met de machines, het verbruik en de draai uren.

Cursus "Het nieuwe draaien". Alle machinisten hebben deze cursus in december 2015 gevolgd. Deze doelstelling is ambitieus. De voortgang wordt gemeten door de ontvangst van certificaten in de personeelsdossiers.

Aanschaf zuinigere machines: Er wordt in meer dan 75% van de investeringen aantoonbaar rekening gehouden met het verbruik bij de aanschaf van mobiele werktuigen. Deze doelstelling is ambitieus. De verantwoordelijke voor deze maatregel is directeur A.P.N. Min. Vervangingsinvestering in energiezuinig materieel in 2015: 2 mobiele kranen en een bronneringspomp.

Bouw Transport

Stimuleren zuinig rijden: Alle chauffeurs hebben de cursus "Het nieuwe rijden" gevolgd. Deze doelstelling is ambitieus. De voortgang wordt gemeten door de ontvangst van certificaten in de personeelsdossiers.

Bij aanschaf van nieuwe vrachtwagens wordt gekozen voor vrachtwagens met brandstofverbruik dat minimaal 15% lager ligt dan de standaard in de markt. Deze doelstelling is vooruitstrevend.

In 2016/2017 zal worden geïnvesteerd in nieuwe vrachtauto's. Deze zullen oude vrachtauto's vervangen. Hierbij zal worden gelet op het brandstofverbruik. (Euro-6)

De hoeveelheid verbruikte diesel wordt voor de onderdelen mobiliteit en projecten gekoppeld aan de draaiuren of de gereden kilometers. Hierdoor wordt beter inzicht verkregen in de grootste verbruikers en wordt het bewustzijn van het verbruik vergroot. Het brandstofverbruik wordt in de toekomst mogelijk periodiek teruggekoppeld naar de chauffeurs (Standaard maatregel)

Bouw Bouwplaats

Op alle bouwplaatsen worden rijplaten toegepast om de rolweerstand te verminderen (standaardmaatregel)

Kwantificering van het besparingspotentieel

Om onze reductiedoelstellingen te halen worden zogenaamde KPI's (kern prestatie indicatoren) vastgesteld om de voortgang te kunnen monitoren. In onderstaande tabel is het besparingspotentieel voor 2015, 2016 en 2017 aangegeven (o.b.v. hoeveelheden 2015)

Omschrijving maatregel	Reductie CO-2 uitstoot (	Ton	% / scope	KPI	Realisatie effect
Scope 1 (2015: 738 ton)					
Bewustwording "Het nieuwe rijden"	1,5% x 352 ton	5	0,7 %	Brandstofverbruik Vrachtauto's	2015/2016
Bewustwording "Het nieuwe draaien"	1,5% x 311 ton	4	0,5 %	Brandstofverbruik Grote machine's	2016
Vervangingsinvestering van 3 Vrachtauto's in 2016/2017	5% x 42176 x 3,23	7	0,9 %	Brandstofverbruik Vrachtauto's	2017
Bronneringspomp PT 150	15% x 3147 ltr	1,5	0,2 %	Brandstofverbruik	2016
Mobiele kraan Liebherr 2 stuks**	5% x 15080	2,5	0,7 %	Brandstofverbruik	2016
Totaal		20	3 %		
Scope 2 (2015: 19 ton)					
Inkoop groene stroom/opwekken	95 % x 19 ton	18	95 %	Inkoop groene stroom	2017
Bewustwording/sensoren/ledlampen	5% x 3,9 ton	0,2	0,5 %	Verbruik electra	2017
Totaal		18	95 %		

*De 3 vrachtauto's die vervangen worden gebruikten 42176 liter brandstof in 2015

**Het verbruik van de mobiele kranen van Min en Paape samen (inruil 8 november 2015)

5 BEHEERSING MIDDELS ENERGIEMEETPLAN

Belangrijk onderdeel van ons CO₂ reductiebeleid is het energie meetplan, als één van de eisen uit een energie management actieplan conform ISO 50001 (zie 3.B.2 Energiemanagement-actieplan). In dit energie meetplan is vastgelegd hoe de doelstellingen die we hebben geformuleerd bewaakt worden, namelijk door de jaarlijkse vaststelling van onze CO₂ footprint. Daarnaast houden we via monitoring op KPI's de voortgang in maatregelen bij.

De KPI's zijn vooralsnog de absolute verbruikscijfers gemeten over het hele jaar. Op basis hiervan kunnen de KPI's voor aan aantal onderdelen (bijvoorbeeld voor grote machines en vrachtauto's) worden gerelateerd aan afgelegde kilometers en draaiuren. Hierdoor wordt een specifiek inzicht verkregen in het brandstofverbruik per machine.

Voor de jaarlijkse vaststelling van onze CO₂ footprint is eenduidigheid in het meten van de verschillende energiestromen belangrijk, hiervoor is onderstaand plan opgesteld. Weergegeven is wanneer energiefactoren gemeten worden, door wie en waar de informatie verkregen kan worden.

Energiefactor	Meetmoment	Wie	Hoe/Waar
Brandstofverbruik - Diesel - Rode gasolie - Benzine niet rijdend materieel - Propaangas heftruck - Propaangas keten - Lasgas werkplaats	2x per jaar	Kwaliteitsmanager	Facturen leveranciers Overzichten administratie
Elektriciteitsverbruik - Kantoor + Werkplaats - Projecten	2x per jaar	Kwaliteitsmanager	Facturen leveranciers
Aardgasverbruik - Kantoor - Werkplaats	2x per jaar	Kwaliteitsmanager	Facturen leveranciers
Vliegkilometers	N.v.t.	Kwaliteitsmanager	N.v.t.

De bovenstaande informatie voor scope 1&2 wordt gedocumenteerd in de CO₂ footprint berekening van ons bedrijf welke voldoet aan ISO 14064-1 (zie 3.A.1 *Emissie inventaris*). In die emissie inventaris wordt apart beschreven hoe de berekening is gemaakt en hoe de input exact verkregen is. Hiermee wordt de juistheid en de herhaalbaarheid van de methode gewaarborgd.

6 INTEGRATIE MET KWALITEITSZORGSYSTEEM

De wijze waarop wij ons CO₂ reductiebeleid uitvoeren is onderdeel is van het kwaliteitssysteem en dit is vastgelegd op de volgende manier:

- Een paragraaf uit het kwaliteitshandboek waarin direct de link wordt gelegd met het CO₂ reductie beleid (zie procedure 100 par. 1.2)
- De resultaten worden teruggekoppeld aan directie waardoor sturing ontstaat.
- De doelstellingen worden vastgelegd en vanaf volgend jaar in het KAM jaarplan opgenomen.

7 ROLOMSCHRIJVING CO₂ VERANTWOORDELIJKE

De verantwoordelijke om uitvoering te geven aan het CO₂ reductiebeleid bij ons bedrijf is de Kwaliteitsmanager, hij heeft tevens de functie van bedrijfsleider. Hij voert wekelijks overleg met de directie. Hieronder zijn de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden beschreven die bij deze rol horen.

1. Energiestromen

- Verantwoordelijk voor een up-to-date overzicht van alle energiestromen.
- Taak om deze lijst te kwantificeren en bij te houden.
- Bevoegd om (deel)taken te delegeren.

2. Doelstellingen

- Met directie samen verantwoordelijk voor het behalen van de CO₂-reductiedoelstellingen.
- Taak om bijbehorende taakstellingen uit te voeren.
- Bevoegd om (deel)taken te delegeren.

3. Ontwikkelingen

- Verantwoordelijk voor continu overzicht van ontwikkelingen in de sector/keten en de technologie die van invloed kan zijn op het bedrijf.
- Taak om brainstormsessies te organiseren om dit overzicht up-to-date te houden.
- Taak om ontwikkelingsprojecten op te zetten uitgroeiend naar sectorbrede CO₂ reductieprogramma's.
- Bevoegd om acties uit te zetten.

4. Externe belanghebbenden

- Verantwoordelijk voor continu overzicht van externe belanghebbenden.
- Taak om brainstormsessies te organiseren om dit overzicht up-to-date te houden.
- Taak om dialoogsessies te organiseren en resultaten te analyseren.
- Bevoegd om acties uit te zetten.

5. Implementatie

- Verantwoordelijk voor algemene kennis / bewustzijn CO₂-reductiebeleid bij alle medewerkers van ons bedrijf.
- Taak om het CO₂-reductie programma uit te voeren en te voorzien van continue verbetering.
- Bevoegd om taken te delegeren / acties uit te zetten.